

Betreft: Beleidskader Sociaal Domein Waddinxveen 2019-2023

Datum: 26 maart 2019

1. Algemeen

Het Beleidskader is een goed leesbaar geheel waarbij het positief is dat de gemeente verder kijkt dan de hulpvraag, bezig wil zijn met preventie en samen wil werken met partners in de keten. Samenredzaam is echter van toepassing op het traject om vast te stellen wat de inhoud en context van de hulpvraag is. Het uiteindelijke besluit of en zo ja op welke wijze deze wordt ingevuld is een besluit van de gemeente.

Er is wel zorg over wat de gemeente van de burger verwacht. Dat kon nog wel eens te hoog gegrepen zijn, wat het succes van een ambitieus plan als dit uiteindelijk in de weg kan staan. Ook positief te melden is dat het voortraject zorgvuldig is gegaan en er inbreng mocht zijn vanuit de breedte van de Waddinxveense organisaties die deel zijn binnen het Sociaal Domein. In de samenvatting heeft de gemeente als uitgangspunt dat iedereen gelijkwaardig is en op voet van gelijkheid mee moet doen in de samenleving. Samen met de ondernemers en maatschappelijke organisaties wordt invulling gegeven aan de inclusieve samenleving. Er zullen altijd inwoners zijn die de keuze maken er niet actief aan deel te nemen of niet in staat zijn dit te doen. Deze groep moet wel door de gemeente onderkend worden.

In het Beleidskader wordt op verschillende punten verwezen naar onderzoekscijfers. Om de leesbaarheid te bevorderen en de conclusies van de gemeente beter te kunnen interpreteren adviseert de PAR in Bijlages bij het Beleidskader de onderzoeksresultaten weer te geven.

2. Het beleidskader in perspectief

Op 1 januari 2015 is de decentralisatie een feit geworden en daarmee de uitvoering van de WMO 2015, de Jeugdwet en de Participatiewet. De uitvoering van deze wetten vormt een onderdeel van het Sociaal Domein. Met betrekking tot uitvoering van de genoemde wetten kreeg de gemeenten twee belangrijke vertrekpunten mee, te weten het beginsel van zelfredzaamheid en het inzetten van het sociaal netwerk. Belangrijk hierbij is de nabijheid van de gemeente bij haar inwoners om daarmee beter in staat te beoordelen wat goed is voor de inwoner en hierin mee te nemen de zelfredzaamheid of eigen kracht en de inzet van het sociaal netwerk. Inmiddels is er ruim 4 jaar ervaring opgedaan met het uitvoeren van de genoemde wetten door de gemeente en het inzetten van zelfredzaamheid en het sociaal netwerk en dus feitelijk de zelfredzaamheid van de inwoners. Vanuit diverse perspectieven zijn de nodige onderzoeken en evaluaties uitgevoerd met betrekking tot de wijze waarop de gemeente het uitvoeren van haar rol in het sociaal domein heeft ingericht en invult. Op basis hiervan kan het volgende worden geconcludeerd:

- Vertrekpunten als zelfredzaamheid en het inzetten van het sociaal netwerk gaan uit van een ideaalbeeld van de samenleving. Deze waren nodig om de opgelegde bezuinigingen te rechtvaardigen en tevens mogelijk te maken.
- Zelfredzaamheid en inzetten van het sociaal netwerk worden niet gedefinieerd of geoperationaliseerd en geven de uitvoerders (de consultants) geen houvast.
- De uitvoerders, waaronder de consultants, worden daarmee opgepadeld met het kiezen tussen het voldoen aan het beleid of zorgen dat de hulpvrager dat krijgt wat het beste is. Het lijkt erop

dat dit dilemma een rol speelt bij de hulpvragers die zich melden bij de vertrouwenspersonen sociaal domein.

- Om voor evenwicht te zorgen in het keukentafel gesprek tussen consultant en hulpvrager heeft de wet voorzien in het recht van de hupvrager om zich te laten bijstaan door een cliëntondersteuner. In de evaluaties en onderzoeken komt naar voren dat dit niet of nauwelijks gebeurt en dat de gemeente de hulpvrager niet wijst op dit recht. In het beleidskader wordt de cliëntondersteuner niet genoemd.
- Nabijheid en de nadruk op preventie maken dat de gemeente meer en meer te maken heeft gekregen en nog zal krijgen met de problematiek in de samenleving en de ongelijkheid die meer en meer zichtbaar wordt. In Waddinxveen zorgt Wadwijzer voor de eerste opvang van de hulpvraag waarbij hoge eisen worden gesteld aan de kennis en kunde van de medewerkers. Zodra het gaat om maatwerk is het Sociaal Team aan zet waar het uiteindelijk besluit wordt genomen of er maatwerk wordt ingezet en zo ja wat het maatwerk inhoudt op basis van de bevindingen en het oordeel van de consultant.
- De kennis over wat de mogelijkheden echt inhouden met het hanteren van vertrekpunten als eigen kracht, zelfredzaamheid en het sociaal netwerk en wat daarbij komt kijken om tot een onderbouwd oordeel te komen groeit nog steeds. Daarmee ook de kennis en kunde waarover medewerkers van de gemeente binnen het sociaal domein moeten beschikken om hun werk naar behoren te doen.
- Het lijkt erop dat meer en meer duidelijk wordt dat de gemeente een taak op zich heeft genomen waarvan de aard en omvang nog steeds in ontwikkeling is. Een hechte verbinding tussen beleid en uitvoering is van groot belang om recht te kunnen doen aan enerzijds de vraag van de hulpvrager, terzijde gestaan door de cliëntondersteuner, en anders de invulling van de vraag door de consultant. Deze moet tot een professioneel oordeel kunnen komen over wat te doen met de hulpvraag en niet “gedwongen” worden tot een beleidsmatig gewenste invulling van de hulpvraag.

Het lijkt erop dat het beleidskader sociaal domein blijkt geeft van iets wat je zou kunnen noemen een tussenstap. Enerzijds een gehechtheid aan het ideaalbeeld waarmee de decentralisatie is gestart en anderzijds de onderkenning dat hierbij vraagtekens kunnen worden gezet. Dit kan worden afgeleid uit nieuwe inzichten met betrekking tot zelfredzaamheid of eigen regie en dat het inzetten van het sociaal netwerk niet ten volle aan bod komt en daarmee dus de eisen aan de kennis en kunde van de betreffende medewerkers. Het zal duidelijk zijn dat in de uitvoeringsplannen als vervolg op het beleidskader dit ten volle aan de orde zal komen.

3. Advies PAR

De PAR komt tot de volgende adviezen en vragen.

Pagina 3 Samenvatting : *‘Werken vanuit een hulpvraag en niet vanuit een aanvraag...’ en ‘...om te komen tot duurzame oplossingen.’*

De insteek is de hulpvraag om van daaruit een duurzame oplossing te bieden. Dat vindt de PAR een goed streven. Het uiteindelijke streven is preventief te werken om te voorkomen dat men tot een hulpvraag moet komen.

Advies 1: *De PAR adviseert om hierbij ook te kijken naar bijvoorbeeld voorzieningen in de buurt of bij sportvelden door deze laagdrempelig te maken voor bijvoorbeeld nieuwkomers en mensen met een beperking en dit in die zin dan ook specifiek in het Beleidskader te benoemen.*

Pagina 4, Inleiding: *‘Wij hebben al deze wetten gebundeld en komen met één plan’.*

De gemeente heeft alle wetten, bepalingen en regelingen gebundeld om een integrale aanpak te bevorderen en tot één plan te komen. De PAR benadrukt dat daarbij het integraal werken ook van belang is om tot een goede kwaliteit te komen.

Advies 2: *Het advies is om het onderkennen van dit belang in het beleidskader tot uitdrukking te laten komen.*

Pagina 6. Hoofdstuk 1: Verdiepende inzichten in het Sociaal Domein. Eigen kracht. *‘Scholing, casuïstiekbespreking en het geven van professionele ruimte aan onze consulenten’*

In de rechterkolom van de tabel wordt in de laatste alinea gesproken over ‘onze consulenten’.

Advies 3: *De PAR heeft graag inzicht in wie die consulenten zijn en met welke achtergrond deze hun werk doen. Graag ziet de PAR dit in de terugkoppeling op het advies uiteen gezet.*

Pagina 6: Hoofdstuk 1: Verdiepende inzichten in het Sociaal Domein De inzichten: (Zelf)redzaamheid, eigen kracht, Schaarste en Vrijwilligers.

Advies 4: *De inzichten met de termen: (Zelf)redzaamheid, Eigen Kracht, Schaarste en Vrijwilligers zijn inzichten gebaseerd op landelijke onderzoeken en rapportages. Hieraan kan worden toegevoegd het inzetten van het sociaal netwerk.*

De PAR adviseert de gemeente een inschatting te maken van de stand van zaken hieromtrent in de samenleving van Waddinxveen om die als uitgangspunten te nemen om te komen tot een meer adequate beoordeling van de hulpvraag enerzijds en een adequate inzet van wat de samenleving feitelijk in staat is aan het leveren van een bijdrage aan een duurzame oplossing anderzijds.

Advies 5: *De verdiepende inzichten zoals opgenomen in het beleidskader zijn volgens de PAR een momentopname. Om die reden adviseert de PAR om jaarlijks te toetsen of de inzichten die in de praktijk worden opgedaan beter bepalend kunnen worden dan de inzichten zoals verwoord in het beleidskader.*

Pagina 7. Hoofdstuk 1: Verdiepende inzichten in het Sociaal. Schaarste: *‘Een inschatting kunnen maken of iemand bijvoorbeeld een schuldentraject kan starten of dat er eerst aan gedragsverandering gewerkt moet worden’*

Wanneer men eerst aan gedragsverandering werkt ligt het oplossen van het schuldentraject stil terwijl dit ook opgelost moet worden.

Advies 6: *De PAR adviseert ‘of’ te wijzigen in: ‘en/of’ zodat er tegelijkertijd met het schuldentraject wordt gestart en er gewerkt wordt aan gedragsverandering als preventieve inzet.*

Pagina 7. Hoofdstuk 1: Verdiepende inzichten in het Sociaal. Vrijwilligers: *‘We vragen inwoners een hulpvraag steeds meer zelf of binnen het eigen netwerk op te lossen. Het aantal mantelzorgers en vrijwilligers neemt hierdoor toe. Uit onderzoek blijkt dat: ...’*

Een vaststelling is dat het aanbod van vrijwilligers steeds beperkter wordt en zeker de vrijwilliger die veel tijd en energie wil stoppen in het zijn van vrijwilliger. In opdracht van het NOV (Nederlandse Organisatie voor Vrijwilligerswerk heeft de Universiteit voor Humanistiek een onderzoek gedaan toenemende vraag naar vrijwillige inzet. De resultaten van dit onderzoek zijn beschreven in de publicatie “Aan de andere kant van de schutting”. Een van de constatering is dat er meer en meer sprake is van de flitsvrijwilliger. Constatering is eveneens dat de “zorgvrijwilliger” steeds meer in het gedrang komt wegens het tekort aan betaalde zorgverleners. De PAR constateert een tegenstelling tussen de bewering dat de gemeente verwacht dat de inwoners meer zelf op dienen te lossen (en daarbij hulp nodig zullen hebben van vrijwilligers en/ of mantelzorgers) (wellicht uit hun eigen netwerk) terwijl het aantal vrijwilligers en mantelzorgers afneemt.

Advies 7: *De PAR vraagt de gemeente te tonen wat de cijfermatige ontwikkeling bij de gemeente Waddinxveen is zodat het beleid meer gemeente specifiek bepaald kan worden.*

Pagina 7. Hoofdstuk 1: Verdiepende inzichten in het Sociaal. Vrijwilligers: *‘We vragen inwoners een hulpvraag steeds meer zelf of binnen het eigen netwerk op te lossen. Het aantal mantelzorgers en vrijwilligers neemt hierdoor toe. Uit onderzoek blijkt dat: ...’*

Advies 8: *De constatering dat het aantal vrijwilligers en mantelzorgers afneemt vraagt om inzet van de gemeente om dit tij te keren. De PAR vraagt aan de gemeente welke ideeën zij heeft.*

Pagina 8. Hoofdstuk 2: Missie, visie en uitgangspunten. Missie: *‘We willen dat iedereen in Waddinxveen gelijkwaardig meedoet in de samenleving’*

Advies 9: *De PAR adviseert een tekstuele aanpassing door de zin als volgt te laten luiden: “We willen dat iedereen in Waddinxveen gelijkwaardig mee kan doen in de samenleving”.*

De nadruk op ‘kan’ omdat niet iedereen in de Waddinxveense samenleving in staat is mee te doen. Hiermee wordt erkend dat er een grens is.

Pagina 8. Hoofdstuk 2: Missie, visie en uitgangspunten. Visie: *‘Bij de geboden hulp verwachten wij een actieve inzet van onze inwoners en meedenken in oplossingen. In sommige gevallen zetten we een verplichting tegenover de geboden hulp. Een voorbeeld hiervan is het programma ‘Waddinxveen: dát werkt!’ waarbij wordt gestreefd naar een halvering van het bestand uitkeringsgerechtigde werkzoekenden, en tegelijkertijd een tegenprestatie wordt verwacht van de mensen die gebruik maken van een bijstandsuitkering.*

In het gegeven voorbeeld wordt gewezen op het geval van een uitkeringsgerechtigde waarvan wordt verwacht dat deze een tegenprestatie levert. Het doel van door de gemeente verwachte tegenprestatie is om hiermee een positieve bijdrage te leveren aan de arbeidsparticipatie.

Advies 10: *De PAR adviseert deze bestemming als zodanig dan ook in de formulering mee te nemen.*

Pagina 8. Hoofdstuk 2: Missie, visie en uitgangspunten. Visie: *‘We verwachten daarbij dat inwoners zich verantwoordelijk voelen voor zichzelf en voor hun sociale netwerk en zelf actie ondernemen als ze zich zorgen maken. Inwoners worden aangesproken op hun mogelijkheden, en niet op hun beperkingen.’*

In het boek “De verhuizing van de verzorgingsstaat” wordt gesteld dat het sociaal netwerk alleen iets kan betekenen als het probleem praktisch en eenduidig is, er van een constructief netwerk sprake is, als de relaties genoeg gelijkwaardig zijn en nadrukkelijk het ernaast inzetten van professionals. In haar promotieonderzoek komt de sociologe Conkova tot de vaststelling dat “Vrienden en burens zijn niet geschikt om voor je te zorgen” en dat “Zorgen voor een ander kan je vriendschap kapot maken”. In de uitvoering van de taken binnen het sociaal domein leunt de gemeente sterk op de inzet en redzaamheid van de hulpvrager zelf, de familie, het sociaal netwerk, de mantelzorger en de vrijwilliger.

Advies 11: *De PAR adviseert de gemeente de balans te bewaken tussen de inzet van de samenleving en dat van de gemeente.*

Pagina 8. Hoofdstuk 2: Missie, visie en uitgangspunten. Algemeen

Aan de inkoop van het aanbod aan algemene voorzieningen en maatwerk wordt geen aandacht besteed. Onduidelijk is of het maatwerk wat is overeengekomen bij de inkoop van zorg, hulp en ondersteuning, van de gewenste kwaliteit is en deze levert en daarmee voldoet aan de tevredenheid van de hulpvrager.

Advies 12: *De PAR adviseert om in het beleidsplan aandacht te besteden aan het onderwerp inkoop.*

Pagina 8. Hoofdstuk 2: Missie, visie en uitgangspunten. Hulpvraag versus aanvraag. Algemeen.

De gemeente wil preventief werken en voorkomen dat de hulpvraag zich opnieuw aandient. Dit vraagt meer van de hulpverleners in de zin van capaciteit en tijd.

Advies 13: *De PAR vraagt de gemeente aan te geven hoe zij hier op inspeelt en dit als zodanig in het beleidskader mee te nemen.*

Pagina 9. 2.2. Vijf uitgangspunten in het Sociaal Domein. Uitgangspunt 1: Investeren in preventie:

‘Binnen dit uitgangspunt richten we ons specifiek op preventie waarbij we in een zo vroeg mogelijk stadium hulpvragen willen signaleren en oplossen. Ons team Wadwijzer heeft hier een belangrijke rol in. Samen met onze partners in de gemeente willen we een sluitend netwerk creëren waarin inwoners geen drempel voelen om een hulpvraag te stellen.’

De gemeente hoopt met het team Wadwijzer zo vroeg mogelijk hulpvragen te signaleren en op te lossen. Dit doet zij met partners in de gemeente.

***Advies 14:** De PAR adviseert om ook buiten de gemeentegrenzen instanties en organisatie hierbij te betrekken. Hierbij valt te denken aan eerstelijns, Groene Hart Ziekenhuis, GGZ maar ook UWV, regionaal werkgeversservicepunt, etc.*

Pagina 10. 2.2. Vijf uitgangspunten in het Sociaal Domein. Uitgangspunt 2: iedereen doet mee:

‘In onze missie is uitgesproken dat we willen dat iedereen in de gemeente tot zijn recht komt en dat kinderen gezond en veilig opgroeien tot zelfstandige volwassenen die actief deelnemen aan het sociale, economische, culturele en educatieve sportleven.’

Wat mist is de trend van de tweedeling, of eigenlijk de driedeling onderkend door het SCP. De bovenkant van de samenleving bestaat uit de optimisten met alle kansen en mogelijkheden (30%). De onderkant (30%) die steeds meer met uitsluiting te maken heeft of afhaakt en tenslotte de middengroep (40%) die onzeker is over zijn eigen toekomst en die van de kinderen. Het is van belang om te weten wat de situatie in Waddinxveen is en dus wat er leeft onder de bevolking om te kunnen onderkennen wat er nodig is om iedereen te laten meedoen. De gemeente scheidt kaders zodat: ‘iedereen meedoet’.

***Advies 15:** De PAR adviseert dit iets minder stellig te formuleren en aan te geven dat het streven is dat iedereen mee kan doen en dit naar vermogen dan ook doet. Daarnaast staat het woord ‘sportleven’, wat een onderdeel is van de vrijetijdsbesteding als zelfstandig doel in het rijtje. De PAR geeft er de voorkeur aan dit een ‘sportief leven’ te noemen.*

Pagina 10. 2.2. Vijf uitgangspunten in het Sociaal Domein. Uitgangspunt 3: Integraliteit en

maatwerk. *‘De consulent van het Sociaal Team heeft aandacht voor de inwoner die zelfredzaam is of kan zijn en de inwoner die dat (tijdelijk) niet kan. De consulent biedt een luisterend oor en voert een motiverend gesprek om een oplossing te vinden die draagvlak heeft bij de inwoner/cliënt. In de vraagverheldering wordt rekening gehouden met de ontwikkelingen zoals genoemd in hoofdstuk 1. Het is aan de consulent om een balans te vinden tussen factoren die spanning veroorzaken (ook wel draaglast genoemd) en wat iemand daadwerkelijk aankan (ook wel draagkracht genoemd). Hiermee wordt maatwerk geleverd.’*

‘Het is aan de consulent om een balans te vinden tussen draaglast en draagkracht.’

Hier kan een spanningsveld ontstaan tussen de bevinding van de consulent en wat de hulpvrager vindt dat nodig is of wat hij/ zij aankan.

Advies 16: *De PAR adviseert In het beleidskader expliciet op te nemen dat de gemeente de wettelijke verplichting heeft de hulpvrager erop te wijzen dat deze recht heeft om kosteloos bijgestaan te worden door een cliëntondersteuner.*

Pagina 11. 2.2. Vijf uitgangspunten in het Sociaal Domein. Uitgangspunt 4: Duurzaamheid en nazorg. *‘Soms kan worden voorkomen dat er hulp nodig is in de toekomst. Wij leggen deze verantwoordelijkheid ook neer bij onze inwoners. Dit betekent dat inwoners ook zelf verantwoordelijk zijn voor hun eigen nazorg. Waddinxveen is een sterk groeiende gemeente waar, net als op landelijk niveau, vergrijzing optreedt. Ook zien wij de trend dat mensen langer thuis blijven wonen.’*

In dit verband is de volgende uitspraak van de CRvB (ECLI:NL:CRVB:2018:2603) van belang. De Wmo 2015 biedt, evenals de oude Wmo deed, ruimte om van burgers te eisen dat zij bij het doen van een aanschaf of bij een verhuizing rekening houden met de al aanwezige beperkingen en de redelijkerwijs te verwachten ontwikkeling hiervan. Er mag echter niet van een burger vereist worden dat hij preventief maatregelen treft en investeringen doet om te voorkomen dat toekomstige onzekere gebeurtenissen in zijn gezondheidstoestand als gevolg van het ouder worden leiden tot een beroep op maatschappelijke ondersteuning. De CRvB stelt betrokkene in het gelijk en draagt de gemeente op een nieuwe beslissing te nemen. De PAR gaat ervan uit dat rekening wordt gehouden met de uitspraak van CRvB. In de tweede alinea wordt aangegeven dat er naar wordt gestreefd dat hulpvragen voorkomen worden. Daar tegenover staat dat Waddinxveen een sterk groeiende gemeente is waar de vergrijzing toeneemt en bewoners langer thuis willen wonen.

Advies 17: *De PAR vraagt naar de cijfermatige onderbouwing hiervan en deze als bijlage in het Beleidskader op te nemen en daar naar te verwijzen.*

Pagina 11. 2.2. Vijf uitgangspunten in het Sociaal Domein. Uitgangspunt 4: Duurzaamheid en nazorg. Algemeen

Het professionele uitvragen vraagt veel doorzicht en kennis. Het continu afwegen van hulp geven en t.z.t ook weer los kunnen laten is in veel gevallen een moeilijke beslissing die ruim voor het loslaten besproken zal moeten worden.

Advies 18: *De PAR vraagt de gemeente te onderkennen dat dit veel van de hulpverleners aan expertise vraagt en ervoor zorg te dragen dat zij hierin breed ondersteund worden.*

Pagina 11. 2.2. Vijf uitgangspunten in het Sociaal Domein. Uitgangspunt 4: Duurzaamheid en nazorg. *‘Dit betekent dat inwoners ook zelf verantwoordelijk zijn voor hun eigen nazorg. Waddinxveen is een sterk groeiende gemeente waar, net als op landelijk niveau, vergrijzing optreedt. Ook zien wij de trend dat mensen langer thuis blijven wonen. Zo kan het zijn dat een huis niet geschikt meer is om in te blijven wonen. Wij verwachten dat inwoners hier bewust van zijn, en zelf stappen ondernemen voordat zij in een situatie terechtkomen waarin zij hulp nodig hebben.’*

In de laatste alinea verwacht de gemeente dat oudere inwoners zich ervan bewust moeten zijn dat hun woning op een bepaald moment voor hun situatie niet langer geschikt is om in te blijven wonen. De PAR ziet hier een risico bij het toewijzen van hulp vanuit de WMO. De gemeente zou een verzoek om een hulpmiddel om die reden kunnen afwijzen.

Advies 19: De PAR adviseert de gemeente te garanderen dat dit voorkomen zal worden. Ook adviseert de PAR de gemeente hier actief op in te spelen door voorlichting op dit gebied aan deze doelgroep te geven.

Pagina 12. Hoofdstuk 3: Richtinggevende kaders per thema. Thema 1 Gezond opgroeien in Waddinxveen. Inleiding. *'In Waddinxveen wonen er ongeveer 6500 jongeren tot 19 jaar op een totaal inwoneraantal van 28.000. Dat is 23,3 procent. In Nederland is dit percentage gemiddeld 22,2 procent. 623 kinderen in Waddinxveen hebben een jeugdwet-voorziening.'*

Advies 20: De PAR adviseert aan te geven welke ontwikkeling deze getallen zullen doormaken gedurende de looptijd van het Beleidskader tot en met 2023.

Pagina 12. Hoofdstuk 3: Richtinggevende kaders per thema. Thema 1 Gezond opgroeien in Waddinxveen. Inleiding. *'In de bijeenkomsten met organisaties zijn de volgende signalen genoemd:*

- *Jongeren in de leeftijdsovergang van 18- naar 18+ bereiken we nu nog niet goed genoeg.'*

Er wordt gesignaleerd dat jongeren van 18- en 18+ moeilijk te bereiken zijn. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat jongeren van 18 jaar en ouder niet meer onder de Jeugdwet vallen.

Advies 21: De PAR adviseert hier in het kort aan te geven welke problematiek dit met zich meebrengt en hoe de gemeente hier op inspeelt binnen het Beleidskader.

Pagina 13. Wat we gaan doen in de periode 2019 tot 2023. *'We hebben aandacht voor mentaal welbevinden onder jongeren, waaronder depressies en burn-outs. In de bijeenkomsten hebben organisaties en professionals aangegeven dat toenemende depressies en burn-outs onder jongeren aandacht verdienen... We gaan onderzoeken wat er al is en wat nog nodig is om dit te kunnen realiseren. Dit zal moeten resulteren in een uitvoeringsplan.'*

De gemeente geeft aan dat zij gaat onderzoeken wat nodig is om actief in te zetten op jongeren met psychische problemen. Hier wordt een uitvoeringsplan op gemaakt.

Advies 22: De PAR adviseert de gemeente hierbij samen te werken met de eerstelijns en de GGZ.

Pagina 14. Hoofdstuk 3: Richtinggevende kaders per thema Thema 3, Wonen. Inleiding. *'In lijn met deze ontwikkelingen zijn in de bijeenkomsten de volgende signalen genoemd door partners:*

- *De woningvraag verandert, onder andere door verandering van gezinssamenstelling, er zijn meer alleenstaanden, en jongeren en ouderen blijven langer thuis wonen. Ook is er sprake van krapte op de woningmarkt. Er worden wel nog steeds woningen gebouwd, waaronder sociale huur.'*

De gemeente noemt signalen op het gebied van de woningvraag en het aanbod. Daarin wordt genoemd dat er nog steeds sociale huurwoningen worden gebouwd.

Advies 23: De PAR adviseert hierbij aan te geven om welke percentages dat gaat gedurende de looptijd van het Beleidskader.

Pagina 15. Hoofdstuk 3: Richtinggevende kaders per thema Thema 3, Wonen. Visie/ Wat gaan we doen in de periode 2019 en 2023. *‘De gemeente biedt passende ondersteuning waar dat nodig is. We willen dat inwoners die ondersteuning ontvangen in de vorm van opvang een veilige leefomgeving hebben, tot zij weer in staat zijn tot zelfredzaamheid en eigen kracht.’ en ‘Wij willen geen Waddinxveense inwoners in beschermd wonen of de daklozenopvang.’*

In de eerste alinea geeft de gemeente aan : ‘passende ondersteuning aan te bieden daar waar nodig’. Tegelijkertijd staat in het tweede deel van het overzicht: “Wij willen geen Waddinxveense inwoners in beschermd wonen of de daklozenopvang’. Dit is tegenstrijdig met elkaar.

Advies 24: *De PAR vraagt de gemeente hier opheldering over te geven.*

Pagina 15. Hoofdstuk 3: Richtinggevende kaders per thema Thema 3, Wonen. Visie/ Wat gaan we doen in de periode 2019 en 2023. *‘We willen dat inwoners zolang mogelijk zelfstandig kunnen wonen. De mogelijkheden rondom bouw van opvang- en verpleegtehuizen verkennen we met onze collega’s binnen het domein Ruimte.’*

Hier geeft de gemeente vier aandachtsgebieden aan waar zij zich de komende jaren wat betreft huisvesting op gaat concentreren.

Advies 25: *De PAR adviseert om hier ook de mensen met een beperking in mee te nemen. Ook daar is behoefte aan sociale woningen die eventueel voor die doelgroep geschikt gemaakt kunnen worden of waar bij de ontwikkeling van de bouw van sociale woningen rekening mee gehouden kan worden.*

Pagina 15. Hoofdstuk 3: Richtinggevende kaders per thema. Thema 4. Leven met voldoende middelen. Inleiding. *‘Het landelijk percentage minima met een dergelijk inkomen ligt op bijna 10 procent. In Waddinxveen kunnen inwoners aanspraak doen op een minimaregeling als zij een inkomen hebben tot 130 procent van het Wsm.’*

Advies 26: *De PAR adviseert de gemeente om hulpvragers met financiële schaarste de beschikbare minimaregelingen actief aan te bieden en vertrouwt erop dat deze norm van 130% van het Wsm gehandhaafd blijft. De PAR vraagt de gemeente dit als zodanig te bevestigen.*

Pagina 18. Hoofdstuk 3: Richtinggevende kaders per thema. Thema 6. Menthaal welbevinden. Inleiding. *‘We worden steeds ouder in Nederland, we hebben meer te maken met eenzaamheid, we hebben steeds meer inwoners met dementie, en er komen meer meldingen van personen met verward gedrag.’ en ‘Nederland heeft in 2020 ruim 280.000 inwoners met dementie. In 2020 zijn dat er 490 in Waddinxveen.’*

In de inleiding worden bij de derde bullet cijfers over het aantal inwoners met dementie genoemd die Waddinxveen in 2020 mag verwachten.

Advies 27: *De PAR adviseert om de cijfers in overeenstemming met de looptijd van het Beleidskader te gebruiken: tot en met 2023.*

Pagina 18. Hoofdstuk 3: Richtinggevende kaders per thema. Thema 6. Mentaal welbevinden. Visie.
‘We willen voorkomen dat inwoners problemen ondervinden op mentaal gebied. We zetten daarom in op preventieprogramma’s, voorlichting, toegankelijke informatie, advies, netwerken en vroegsignalering op diverse thema’s zoals dementie, eenzaamheid en verslavingszorg. Team Wadwijzer vervult hierin een belangrijke rol.’

Hier wordt gesteld dat de gemeente wil voorkomen dat inwoners problemen gaan ondervinden op mentaal gebied. Team Wadwijzer vervult hierin een grote rol.

Advies 28: *De PAR adviseert om naast Wadwijzer ook andere professionele instanties te vermelden zoals Eerstelijns, Thuiszorg en de Ambulante zorg.*

Pagina 20. Hoofdstuk 4: Toegang tot het Sociaal Domein. De route in het Sociaal Domein.

Team Wadwijzer. *‘Team Wadwijzer verwijst zoveel mogelijk door naar het bestaande welzijnsaanbod. Dit zijn bijvoorbeeld onze buurthuizen, sportverenigingen en het cultuuraanbod, ook wel algemene voorzieningen genoemd.’*

In een vroeg stadium probeert men de hulpvraag boven tafel te krijgen om daarmee de eerste handvaten aan te bieden in de zoektocht naar een oplossing. In de opsomming die hierna volgt ontbreekt volgens de PAR een belangrijke organisatie namelijk de Bibliotheek met onder andere het (digi)taalhuis.

Advies 29: *De PAR adviseert dit expliciet in de opsomming mee te nemen.*

In de ogen van de PAR ontbreekt een actieve regievoering op de vraag of er voldoende aansluiting is tussen wat de organisaties in de samenleving te bieden hebben en de behoeften die bepaalde groepen hebben. Als die aansluiting er niet is, zal doorverwijzing vruchteloos zijn. Eén en ander vraagt om regievoering én sturing op inclusie en oog voor diversiteit; of het nu om sportverenigingen, buurthuizen, cultuuraanbod of andere algemene voorzieningen gaat. Hetzelfde geldt ook voor het aanspreken van werkgevers en instanties als politie, woonorganisaties en zorginstellingen op inclusie en diversiteit.

Advies 30: *De PAR adviseert dit toe te voegen aan het beleid waardoor de cirkel rond wordt, en vanuit de invalshoek van het sociaal domein gewerkt wordt aan de inclusieve samenleving die het college voorstaat.*

Pagina 20. Hoofdstuk 4: Toegang tot het Sociaal Domein. De route in het Sociaal Domein.

Team Wadwijzer.

Advies 31: *De PAR adviseert tevens te vermelden dat Wadwijzer zich tevens richt op de thema’s: als voorkomen van schulden (voorlichting), ondersteuning van jeugd, opvoedondersteuning en laaggeletterdheid.*

Pagina 22. Hoofdstuk 4: Toegang tot het Sociaal Domein. De route in het Sociaal Domein.

Ondersteuning bij de hulpvraag. *‘Wanneer het inwoners niet lukt een hulpvraag zelf te formuleren kan een consulent hierbij helpen. Soms is het fijn als er iemand helpt die onafhankelijk van de gemeente meekijkt. In dat geval kan een inwoner gebruik maken van een cliëntondersteuner. Een cliëntondersteuner kan ook mee naar gesprekken wanneer een inwoner dat niet alleen wil of kan.*

Wanneer een inwoner niet tevreden is over een besluit of de bejegening van een consulent kan een inwoner een klacht indienen. Als dit via de normale klachtenprocedure niet tot tevredenheid leidt, kan een inwoner zich nog wenden tot een vertrouwenspersoon Sociaal Domein.’

De gemeente geeft aan dat de hulpvrager bij hulpvraag ondersteuning van een Clientondersteuner kan krijgen en indien hiertoe aanleiding is een Vertrouwenspersoon in de arm nemen. Dit is te vrijblijvend want de gemeente is verplicht deze mogelijkheden tijdig aan te geven.

Advies 32: *De PAR adviseert hier aan te geven hoe en op welke manier men hier aanspraak op kan maken.*

Pagina 24. Hoofdstuk 5: Monitoring en sturingsinformatie. *‘Zijn we met de goede dingen bezig en doen we de dingen goed? Dit is een vraag die ons bezig zal blijven houden. Het liefst willen we weten welk effect een oplossing op een hulpvraag heeft gehad. Is een inwoner geholpen? Kan een inwoner na de inzet van hulp weer zelfstandig verder? Biedt de geboden inzet voor langere tijd een oplossing? We kijken dus vooral naar wat we wel weten en kunnen meten.’*

Naast het meten op basis van cijfers mist de PAR dat er gemeten wordt op basis van kwalitatieve componenten.

Advies 33: *De PAR adviseert tevens te meten op basis van kwaliteit zoals de tevredenheid van de behandeling door en afhandeling van de hulpvraag.*

Pagina 27. Bijlage 1 Resultaten Participatiemaand oktober – Waddinxveen denkt mee.

Advies 34: *In de ogen van de PAR is deze informatie niet relevant. Zij ziet liever bijlages met cijfermatige onderbouwingen van stellingen die in het Beleidskader worden genoemd.*

4. Tot slot

Samenwerking en totstandkoming van dit advies.

Dit advies is tot stand gekomen door vrijwilligers die zitting hebben genomen in een voor dit advies opgerichte werkgroep.

Deze werkgroep bestaat uit Koert Bosgraaf (voorzitter), Bram Abels, Henk van Velzen, Noortje Meskers (PGW), Loes Lekx (PGW), Els de Groot (Wijkplatform Zuidplas), Bep Vermeij (VAC en Wijkplatform Bomenwijk/Groenswaard), Marjan Stoffers, Erwin Korevaar (Diaconaal Platform), Dit van 't Spijker (Seniorenraad), Mariëlle Graveland / Gillian de Koning (Bibliotheek De Groene Venen) en Aad van Holsteijn.

Wij vertrouwen u met het bovenstaande van advies te hebben voorzien en zijn gaarne bereid tot nader overleg.

Hoogachtend,

Aad van Holsteijn
Voorzitter PAR